

Sygn. akt III AUa 1448/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak (spr.)
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica SSA Grażyna Szyburska-Walczak
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji M. S.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 23 maja 2013 r. sygn. akt V U 979/13

I. **oddala apelację,**

II. **nie obciąża wnioskodawczyni kosztami postępowania apelacyjnego na rzecz strony pozwanej.**

UZASADNIENIE

W dniu 9 stycznia 2013 r. M. S., powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r., złożyła w organie rentowym wniosek o wypłatę wstrzymanej emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 lipca 2012 r. Decyzją z 23 stycznia 2013 r. ZUS oddział w L. odmówił M. S. wznowienia postępowania administracyjnego w trybie art. 145a kpa z uwagi na przekroczenie terminu do wniesienia skargi o wznowienia administracyjnego.

Wskutek zaskarżenia decyzji, sprawę rozpoznał Sąd Okręgowy w Opolu, który wyrokiem z 23 maja 2013 r. oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury 1 października 2008 r. Emerytura została zawieszona z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia. ZUS wznowił następnie wypłatę emerytury od 1 marca 2009 r.

Kolejną decyzją z 12 października ZUS ponownie zawiesił wypłatę emerytury od 1 października 2011 r., bowiem ubezpieczona nadal pracowała.

Decyzją z 9 sierpnia 2012 r. Zakład wznowił wypłatę emerytury, gdyż wnioskodawczyni rozwiązała stosunek pracy.

W dniu 9 stycznia 2013 r. ubezpieczona złożyła wniosek o wypłatę wstrzymanej emerytury w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r.

Zaskarżoną decyzją ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do wznowienia postępowania administracyjnego, uznając, że M. S. przekroczyła miesięczny termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania.

W tym stanie Sąd uznał odwołanie wnioskodawczyni za nieuzasadnione. Sąd wskazał, że ubezpieczona uchybiła miesięcznemu terminowi do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, zakończonego ostateczną decyzją ZUS-u z 12 października 2011 r., na podstawie art. 145a kodeksu postępowania administracyjnego w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r. w sprawie K 2/12. Sąd wskazał, że na podstawie ww. przepisu skargę wnosi się w terminie miesiąca od ogłoszenia wyroku TK w Dzienniku Ustaw, co miało miejsce 22 listopada 2012 r. Prawidłowo zatem organ rentowy na podstawie art. 149 § 3 kpa odmówił wznowienia postępowania. W skardze o wznowienie postępowania administracyjnego ubezpieczona nie podała żadnych przyczyn uchybienia terminowi do jej wniesienia, w związku z tym organ rentowy nie miał podstaw do przywrócenia terminu.

W odwołaniu od zaskarżonej decyzji ubezpieczona wskazała, z jakich powodów przekroczyła miesięczny termin do żądania wznowienia postępowania administracyjnego i wniosła o jego przywrócenie, lecz Sąd Okręgowy wskazał, że nawet po uwzględnieniu jej prośby o przywrócenie terminu odwołanie i tak zostałyby oddalone z innych przyczyn.

Sąd Okręgowy uznał żądanie wypłaty wstrzymanej od 1 października 2011 r. emerytury za nieuzasadnione. Wniosek z 9 stycznia 2013 r. opierał się na wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r., K 2/12, który uznał, że art. 28 Ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 257, poz. 1726 z 2011 r.) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok został ogłoszony w Dzienniku Ustaw 22 listopada 2012 r. Z uzasadnienia wyroku TK wynika, że dotyczy on tylko osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., następnie zawieszono od 1 października 2011 r.

Wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury 1 października 2008 r., a świadczenie emerytalne zostało jej zawieszono od 1 października 2011 r. Z powyższego wprost wynika, że uzyskała prawo do emerytury w okresie, który nie został objęty wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. Brak jest zatem podstaw do wypłaty zawieszonoj emerytury.

Z chwilą ogłoszenia wyroku TK utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewidywał zastosowanie art. 103 a ustawy emerytalno-rentowej do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą nie miał zastosowania do osób, które prawo do emerytury nabyły w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.

Apelację wywiodła wnioskodawczyni, nie zgadzając się z oddaleniem jej wniosku o wypłatę wstrzymanej emerytury mimo wyroku Trybunału Konstytucyjnego uznającego niezgodność art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie

ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z Konstytucją. Skarżąca wskazała, że przepis ten utracił wskutek wyroku TK moc, lecz był niezgodny z Konstytucją od samego początku. Oznacza to, że zawieszenie jej emerytury było od początku niezgodne z prawem. Wnioskodawczyni wskazała nadto, że nie ze swej winy uchybiła terminowi do wniesienia skargi o wznowienie postępowania administracyjnego; było to spowodowane śmiercią matki, z którą była bardzo związana. Ubezpieczona wniosła o zmianę wyroku przez nakazanie organowi rentowemu wypłacenia wstrzymanej emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie. Wyrok Sądu I instancji jest zgodny z prawem.

Prawidłowo ustalił Sąd I instancji, że wnioskodawczyni uchybiła terminowi do wniesienia skargi o wznowienie postępowania administracyjnego na podstawie art. 145a Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego - (Dz.U.2013.267 j.t.), toteż Zakład odmówił wznowienia postępowania. W odwołaniu od zaskarżonej decyzji ubezpieczona podała wprawdzie przyczyny niedochowania terminu, które rzeczywiście wskazują na jej brak winy w opóźnieniu, jednakże stwierdzić należy, że sama skarga o wznowienie, nawet rozpoznana przez organ rentowy w normalnym trybie, nie spowodowałyby zmiany decyzji z 12 października 2011 r. i podjęcia wypłaty wstrzymanej od października 2011 r. emerytury M. S..

Skarga o wznowienie postępowania administracyjnego jest nieuzasadniona. Sporna kwestia w sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r. w sprawie K 2/12 znajduje zastosowanie do sytuacji wnioskodawczyni i w konsekwencji, czy przysługuje jej prawo do wypłaty zawieszonych emerytur.

Należy zauważyć, że w chwili nabycia przez wnioskodawczynię prawa do emerytury, to jest 1 października 2008 r., obowiązywał art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Wobec tego, że wnioskodawczyni nie rozwiązała stosunku pracy, w świetle powyższego przepisu organ rentowy wstrzymał jej wypłatę emerytury.

Powyższy przepis na mocy art. 37 pkt.5 lit. „b” ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. nr 228, poz. 1507) został z dniem 8 stycznia 2009 r. uchylony. Tak więc od tej daty możliwe było pobieranie emerytury, bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Wobec tego organ rentowy wznowił wypłatę wstrzymanej emerytury.

Taki stan prawny trwał do dnia 31 grudnia 2010 r., gdyż od dnia 1 stycznia 2011 r. obowiązuje art. 103 a, dodany do ustawy o emeryturach i rentach z FUS na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r., znoszący możliwość pobierania emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS objął wszystkich emerytów, a więc nie tylko tych, którzy prawo do emerytury uzyskają od momentu jego wejścia w życie, ale również tych, którzy przeszli na emeryturę wcześniej. Przy czym ci emeryci, którzy nabyli prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r., mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie zmiany, czyli do dnia 30 września 2011 r. Jeżeli do tego momentu stosunek pracy nie ustał, wypłata emerytury została przez organ rentowy wstrzymana, poczynając od dnia 1 października 2011 r., co też miało miejsce w sytuacji wnioskodawczyni.

Skutki prawne wynikające z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. nie znajdują zastosowania do sytuacji wnioskodawczyni. Z tego wyroku jasno wynika, że wyłącznie w stosunku do tych emerytów, którzy uzyskali prawo do emerytury w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. przepis art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r., jest przepisem niekonstytucyjnym, gdyż narusza on zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten bowiem nakładał na osoby, które nabyły już prawo do świadczenia, skutecznie spełniając wówczas obowiązujące warunki, to jest osiągnęły wiek emerytalny i wykazali się odpowiednim stażem ubezpieczeniowym, by po raz kolejny wykazały swoje

prawo do pobrania emerytury, poprzez spełnienie dodatkowego warunku to jest rozwiązania dotychczasowego stosunku pracy. Natomiast wobec pozostałych osób, to jest osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r., jak i po dniu 31 grudnia 2010 r., powyższy wyrok nie znajduje zastosowania. Skoro wnioskodawczyni nabyła emeryturę w październiku 2008 r., to powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego, nie ma zastosowania do jej sytuacji. Należy bowiem zauważyć, że w czasie nabycia przez nią prawa do emerytury, warunkiem realizacji tego prawa (wypłaty emerytury) było uprzednie rozwiązanie stosunku pracy. Tym samym powyższe przepisy, które ponownie wprowadziły wymóg rozwiązania stosunku pracy, w istocie nie pogorszyły sytuacji wnioskodawczyni.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12, nie ma wpływu na treść wyroku objętego skargą, co i tak powodować musiało jej oddalenie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 kpc. Decydują o tym okoliczności związane z treścią wyroku Trybunału Konstytucyjnego, która nie jest jasna i mogła u osób pobierających emerytury wywołać uzasadnione przekonanie, że służy im roszczenie o wypłatę tego świadczenia.

R.S.